

## POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa J. A.  
przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi Finansów - poprzednio Ministrowi Skarbu  
Państwa  
o zapłatę,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej  
w dniu 12 października 2018 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej powoda  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)  
z dnia 18 maja 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) odstępuje od obciążenia powoda kosztami postępowania kasacyjnego na rzecz strony pozwanej;**
- 3) przyznaje adwokatowi J. K. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) zł wraz z należnym podatkiem od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi w postępowaniu kasacyjnym.**

### UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności

w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.). Dla spełnienia wymogu z art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wymienionych w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.

Powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na potrzebę rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego, które przedstawił w formie pytań (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.): 1) „czy dopuszczalne jest niezastosowanie art. 788 § 1 k.p.c. a *contrario* przez przyjęcie, że nastąpiło przejście uprawnień w egzekucji w sytuacji, gdy przejście praw nie było stwierdzone dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym”, 2) „czy dopuszczalne jest przyjęcie, że jeżeli wadliwie brzmiący tytuł egzekucyjny (...) następnie jest „sprostowany” (...), to wówczas cała egzekucja jest sanowana”. W powyższym kontekście powód powołał się też na potrzebę wykładni przepisów prawnych, to jest art. 788 § 1 k.p.c. przez wyjaśnienie, czy przejście praw winno być stwierdzone dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym zanim dojdzie do prowadzenia egzekucji na rzecz nowego podmiotu (następcy), czy też wystarczające będzie, jeżeli dojdzie do powstania odpowiedniego dokumentu już po egzekucji”. Skarżący sformułował też tezę o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej z uwagi na błędne zastosowanie przez Sądy art. 788 § 1 k.p.c.

Skoro przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zostały przez ustawodawcę wyodrębnione od podstaw skargi kasacyjnej i nie są z nimi tożsame, to i ich uzasadnienie musi być zaprezentowane niezależnie od uzasadnienia podstaw skargi kasacyjnej, na co wskazują także art. 398<sup>4</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. w zestawieniu z art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. Jest to oczywiste i z tej przyczyny, że Sąd Najwyższy na etapie podejmowania decyzji o przyjęciu skargi kasacyjnej do

rozpoznania nie może jej rozpoznawać, a zatem badać zasadności powołania się na poszczególne podstawy skargi. Ustawodawca nie narzuca jednak autorowi skargi kasacyjnej jakiegoś stopnia szczegółowości, który ma być obowiązujący dla uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, niewątpliwie jednak od trafności przytoczonej argumentacji zależy to, czy wniosek zostanie uwzględniony.

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania na problem o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygnięty w dotychczasowym orzecznictwie i wymagający pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których powstało. Zagadnienie to powinno być nadto „istotne” z uwagi na wagę przedstawionego przez skarżącego problemu interpretacyjnego dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, to zarówno charakter zgłoszonego w niej roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy jest związany (art. 398<sup>3</sup> § 3 i art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Pytania zadane przez powoda w skardze nie mają cech określonych wyżej. Formułując je skarżący nie uwzględnił bardzo bogatego orzecznictwa, w tym także Sądu Najwyższego, wyjaśniającego problemy wykładni i stosowania art. 788 § 1 k.p.c. Zagadnienie to zostało ostatnio szerzej przedstawione w motywach wyroku Sądu Najwyższego z 7 kwietnia 2017 r., V CSK 484/16, w których Sąd Najwyższy stwierdził, że pogląd o braku konieczności uzyskania przez ogólnego następcę prawnego wierzyciela klauzuli wykonalności stwierdzającej przejście uprawnień na jego rzecz, gdy zdarzenie powodujące takie następstwo miało miejsce już po wszczęciu postępowania egzekucyjnego, w okresie, gdy miała miejsce kwestionowana przez powoda egzekucja było niewątpliwie zajmowane przez orzecznictwo i aprobowane w nauce. Osobną kwestią jest, że jeśli powód

jako dłużnik oponował przeciwko takiej wykładni art. 788 § 1 k.p.c., to powinien był to czynić w toku postępowania egzekucyjnego, żądając jego umorzenia na podstawie art. 825 pkt 3 k.p.c., nie zaś już po zakończeniu tego postępowania. Trzeba podkreślić, że prowadzenie egzekucji sprzecznie z treścią tytułu wykonawczego, w tym także na rzecz podmiotu, który - w ocenie dłużnika - nie jest jego wierzycielem stanowi przesłankę umorzenia postępowania egzekucyjnego wyłącznie na wniosek. Z urzędu przepis ten nie mógł być zastosowany.

Kwestionując dopuszczalność sprostowania niedokładności w oznaczeniu wierzyciela, który przeciwko skarżącemu dochodził roszczeń, skarżący nie bierze pod uwagę zasad stosowania art. 350 § 1 k.p.c., z którego wynika, że sprostowanie w orzeczeniu oczywistej niedokładności i omyłki może nastąpić w każdym czasie, a sąd upoważniony jest do podjęcia takiego działania nie tylko na wniosek strony, ale i z urzędu.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego oraz przeprowadzania wyводу zmierzającego do jego wykazania. Skonfrontowanie uzasadnia wyroku Sądu drugiej instancji z przytoczonym wyżej uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie potwierdza tezy skarżącego o popełnieniu przez Sąd zarzucanych w skardze uchybień.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398<sup>9</sup> k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 102 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w pkt 1 i 2.

O wynagrodzeniu pełnomocnika powoda Sąd Najwyższy orzekł stosownie do § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 7, § 2 pkt 1, § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. 2016 r. poz. 1715).